

Стеценко Надія Миколаївна

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Шевчук Тетяна Василівна

головний спеціаліст відділу загальної середньої освіти Управління освіти і науки Білоцерківської міської ради

ФОРМУВАННЯ УПРАВЛІНСЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МЕНЕДЖЕРА ОСВІТИ У ПРОЦЕСІ ЗАСТОСУВАННЯ ЕЛЕКТРОННОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА

Ключові проблеми розвитку сучасної цивілізації та пов'язані з ними інноваційні перетворення, що відбуваються в суспільстві, визначають зміст і спрямованість реформ системи вищої освіти. Це вимагає розгляду адекватних підходів до управління у сфері освіти, безпосередньо пов'язаних із новими ресурсами суспільства, модернізації структури та змісту управлінської діяльності керівника освітнього закладу.

Діджиталізація системи освіти, яка характеризується цифровими технологіями та інноваціями, передбачає перехід від індустріальної епохи й аналогових технологій до епохи знань і творчості. В таких умовах однією із пріоритетних цінностей сучасного суспільства є компетентність особистості, як «динамічна комбінація знань, умінь, навичок, способів мислення, поглядів, цінностей, інших особистих якостей, що визначає здатність особи успішно соціалізуватися, провадити професійну та/або подальшу навчальну діяльність» [1].

Виклики інформаційного суспільства і пов'язані з ними революційні перетворення в системі загальної середньої освіти, ставлять нові вимоги до керівника закладу освіти, який повинен бути як лідером, так і успішним менеджером, здатним реалізувати мету та завдання Нової української школи. Ефективне управління освітнім закладом не може здійснюватися без використання комп'ютерних технологій та сучасної освітньої взаємодії керівника з учасниками освітнього процесу. Управлінська діяльність керівника

вимагає компетенцій, пов'язаних із максимальним використанням інформаційного освітнього середовища для оперативного керівництва ввіреного йому закладу освіти.

Інформаційне освітнє середовище — це система, у якій на інформаційному рівні задіяно та пов'язано між собою всіх учасників освітнього процесу: «адміністрація – вчителі – учні – батьки» (О. Кравчина) [2].

Основним компонентом в інформаційно освітньому середовищі є комп'ютер. Проте, майбутній менеджер освіти не може обмежитися навичками володіння комп'ютером і комп'ютерною грамотністю, які він здобув у загальному середньому закладі освіти, адже для того, щоб забезпечувати управлінські функції на високому рівні у майбутній професійній діяльності, йому необхідно використовувати інформаційно освітнє середовище, яке дасть змогу:

- організовувати раціональний документообіг у межах ввіреного йому освітнього закладу;
- використовувати електронні бази даних учасників освітнього процесу;
- підтримувати сайт освітнього закладу, аналізувати веб-сторінки;
- швидко і оперативно збирати та переробляти інформацію з різних напрямів освітнього процесу;
- забезпечувати педагогічну взаємодію з усіма учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками);
- здійснювати систематичний моніторинг освітньої діяльності;
- розширювати інформаційну взаємодію та контакти соціального партнерства з іншими освітніми закладами;
- систематично працювати над удосконаленням системи інформаційного і методичного забезпечення освітнього процесу.

Виходячи з цих позицій, майбутнього менеджера освіти необхідно включити в процесі його професійної підготовки в освітнє середовище, створене у закладі вищої освіти, у якому здійснюється підготовка фахівця даної спеціальності. Таке середовище існує в Уманському державному педагогічному

університеті імені Павла Тичини [3], яке дає змогу майбутнім фахівцям оволодіти управлінськими компетентностями в процесі опанування компонентами відповідної освітньої програми (Рис.1).

Інформаційно-освітнє середовище для студентів очної та заочної (дистанційної) форм навчання

Новини сайту
(Немає тем для обговорення)

Категорії курсів

- УДПУ (освітні програми)
  - Інститут економіки та бізнес освіти
  - Історичний факультет
  - Природничо-географічний факультет
  - Факультет дошкільної та спеціальної освіти
  - Факультет мистецтв
  - Факультет початкової освіти
  - Факультет соціальної та психологічної освіти

Календар
листопад 2020

Пн	Вт	Ср	Чт	Пт	Сб	Нд
						1
2	3	4	5	6	7	8
9	10	11	12	13	14	15
16	17	18	19	20	21	22
23	24	25	26	27	28	29
30						

Головне меню
Новини сайту

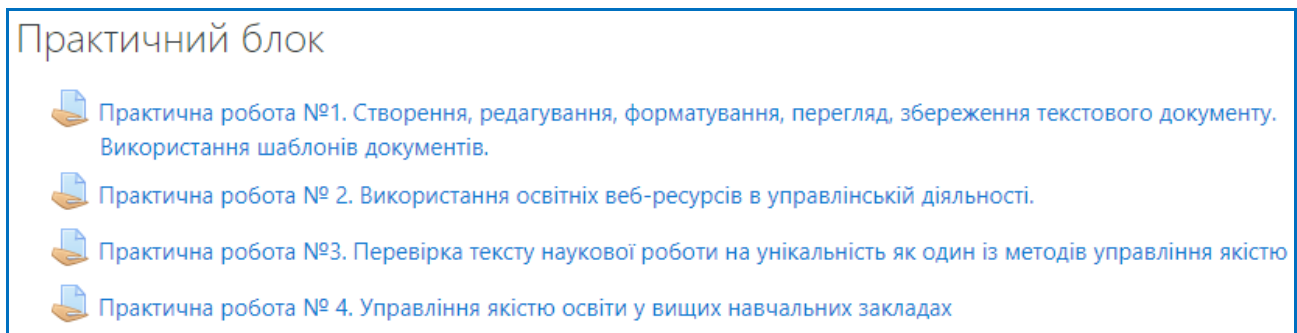
Рис.1. Розміщення освітніх програм в ІОС Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

Навчально-методичні матеріали кожної навчальної дисципліни в повному обсязі завантажені у систему дистанційного навчання, що, безумовно, дає змогу вивчати навчальний матеріал у зручний час та у зручному місці, незалежно від розташування освітнього закладу (Рис.2, 3).

Теоретичний блок

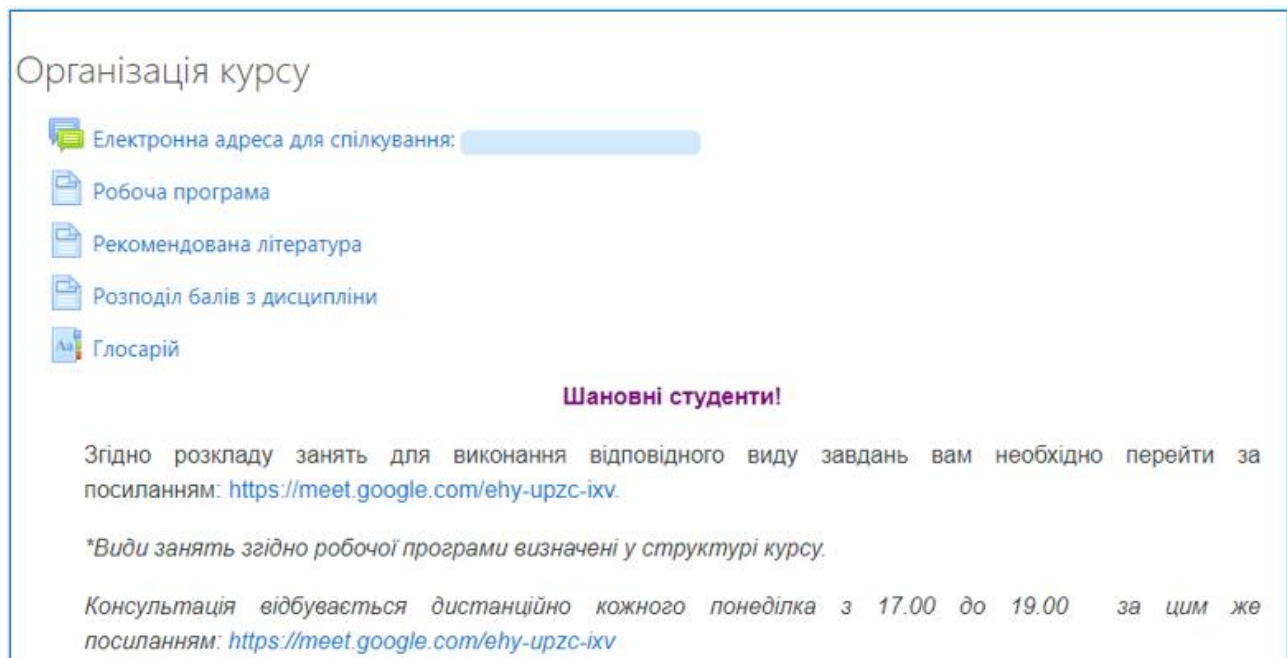
- Тема 1. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні.
  - Тема 1. Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні.
    - Інструкція до тестування теми 1
    - Тема 1. Тестовий контроль
- Тема 2. Інформаційні системи. Етапи розвитку інформаційних систем.
  - Презентація до теми 2. Інформаційні системи
  - Інструкція до тестування теми 2
  - Тема 2. Тестовий контроль

Рис.2. Теоретичний блок дисципліни

Рис.3. Практичний блок дисципліни

Виконання студентами завдань, спрямованих на формування управлінських компетентностей під час практичних робіт, передбачає роботу викладача і студентів з додатковими сервісами, такими, як наприклад, Google Meet, посилання на який розміщено у розділі «Організація курсу» (Рис. 4.).

Рис. 4. Фрагмент оголошення на сторінці курсу

Використовуючи інформаційно освітнє середовище студент може «переходити» від одного курсу до іншого, вчиться різними засобами діагностики, набуває вміння систематизувати, обробляти результати виконання практичних завдань, спрямованих на формування управлінських функцій, застосовуючи для цього різні електронні освітні ресурси.

Разом з тим, викладач, успішно використовуючи електронне освітнє середовище, мотивує та заохочує майбутніх менеджерів освіти до застосування інформаційно-комунікаційних технологій у майбутній професійній діяльності.

Так, студенти опановують вміннями будувати імітаційні моделі управлінської діяльності, вчаться спільно вирішувати проблеми управлінського характеру, розподіляючись на команди і працюючи на віртуальних дошках. У них розвивається здатність аналізувати, критично оцінювати наявні освітні ресурси, доцільно використовувати відповідний контент як для здобуття освіти, так і для власного індивідуального професійного розвитку.

Результати нашого дослідження, показали, що інформаційно-освітнє середовище має потужний потенціал для формування управлінських компетентностей майбутнього менеджера освіти, якщо професорсько-викладацький склад буде в повній мірі використовувати його можливості.

Використання інформаційно освітнього середовища дає змогу забезпечити перехід до якісно нового рівня підготовки майбутнього фахівця, надаючи йому значно кращі інформаційні та навчально-методичні можливості, сприяє не лише формуванню управлінської компетентності майбутніх менеджерів освіти, а й підвищенню якості підготовки фахівців в цілому.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про освіту». [Електронний ресурс] // Верховна Рада України : [офіційний веб портал]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19> вільний. – Назва з екрана.

2. Інформаційно освітнє середовище для студентів очної та заочної (дистанційної) форм навчання. [Електронний ресурс]. // Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини : [офіційний веб портал] – Режим доступу: <https://moodle.dls.udpu.edu.ua/> вільний. – Назва з екрана.

3. Розвиток інформаційно-комунікаційної компетентності вчителів в умовах хмароорієнтованого навчального середовища: *методичний посібник* / О. О. Гриценчук, І. В. Іванюк, О. Є. Кравчина, М. П. Лещенко, І. Д. Малицька, О. В. Овчарук, Н. В. Сороко: за заг. ред. В. Ю. Бикова, О. В. Овчарук. НАПН України, Ін-т інформ. технол. і засобів навч. – Київ : Літера ЛТД, 2019. – 128 с.